

 SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Toplantı Özet Sonuç Raporu	
	Toplantının Adı	Havaalanı Emniyeti (HAVEM) 6. Çalışma Grubu Toplantısı
	Tarih	2-3 Kasım 2017
	Yer	Ramada Giresun Piraziz Otel, GİRESUN
	Düzenleyen	SHGM – Havaalanları Daire Başkanlığı Havaalanı Standartları ve Sertifikasyon Müdürlüğü

Katılımcı Listesi

Katılanlar	Önder TÜRKER	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	Ertuğrul AKÖZ	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	Gültekin ARABACI	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	Sefa KARTAL	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	Ozan DURGUN	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	Recep USLU	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	Mert ERİÇ	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	M. Okan Doğan	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	Aliye GÜRARSLAN	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Fatma TOPTAŞ	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Hakan ÇÖL	DHMİ Genel Müdürlüğü
	M. Kemal ÖZEROĞLU	DHMİ Genel Müdürlüğü
	H. Hakan KARAKUŞ	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Şenol KARAŞAHİN	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Tayyar ÖZCAN	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Ulaş ŞAHİN	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Neşe ERTUNÇ	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Ahmet Şahin ÖZTOP	DHMİ Genel Müdürlüğü
	İbrahim KIZIL	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Onur BAŞDELİOĞLU	DHMİ Genel Müdürlüğü
	Mehmet ERGÜN	Anadolu Üniversitesi
	Gökhan KABA	Anadolu Üniversitesi
	Okan ŞÖLENTAŞ	Anadolu Üniversitesi
	Mehmet ÇAY	Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş.
	Müjde ÇELEBİ	Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş.
	H.İlker TAKKASIZ	Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş.
	Neşe GENÇLER	Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş.
	Ömer SÖZENER	TAV Gazipaşa Yatırım ve İşletme A.Ş.
	Mehmet Ölçer	IC İçtaş Zafer Uluslararası Havalimanı Yat. ve İşl. A.Ş.
	Hasan ÖZŞAHİN	Zonguldak Özel Sivil Havacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ahmet TEZMAN	Hezarfen Havacılık Ticaret A.Ş.	
Prof. Dr. Erhan BÜTÜN	Özyeğin Üniversitesi	
Ayhan DEMİR	İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş.	

	Özlem BAYKALDI İnanç ÜNAL Bige Kaan Canbülbul Turgay KARABACAK Murtaza TURAN Aşkın OZAN Duygu VAYVAY Özlem ÇAKIROĞLU Gözde AĞCA	İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş. Türk Hava Yolları A.O. Türk Hava Yolları A.O. Türk Hava Kurumu Türk Hava Kurumu Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü
Mazereti nedeniyle katılmayanlar	M. Seda KOCABIÇAKOĞLU Doç.Dr. Ferhan ŞENGÜR Cengiz Aşıklı	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Anadolu Üniversitesi TAV Gazipaşa Yatırım ve İşletme A.Ş.

1. Açılış

Havaalanı Emniyeti (HAVEM) 6. Çalışma Grubu Toplantısı, Çalışma Grubu Başkanı ve SHGM Havaalanları Daire Başkan Vekili Önder TÜRKER'in yaptığı açılış konuşmasıyla başlamıştır. Yapılan açılış konuşmasında, katılımcılara gündem hakkında bilgi verilmesi akabinde tüm katılımcılar kendilerini tanıtmışlardır.

2. Taslak Gündemin Kabulü

Toplantı öncesinde üyelerin katkıları ile taslak olarak oluşturulmuş olan gündem maddeleri sunulmuş olup katılımcılar tarafından ilave görüş belirtilmemesi nedeniyle Toplantı Gündemi aynen kabul edilmiş ve çalışmalara geçilmiştir.

3. Denetim Faaliyetleri

3.1 SHGM'den Ozan DURGUN icra edilen denetimlere ilişkin bir sunum gerçekleştirerek "Havaalanı Emniyet Denetimi Kontrol Formu" hakkında katılımcıları bilgilendirmiştir. Kontrol formlarının önceki versiyonu ile yeni versiyonu arasındaki farklılıkları ifade etmiştir. Söz konusu denetim formlarının eski versiyonunda, SHT-HES'te belirtilen standartlar çerçevesinde denetleme heyeti tarafından belirlenen hususlar kapsamında denetim icra edilirken, yeni versiyonda İşletme Hizmetleri, Fiziksel Özellikler ve İnşaat, Maniaların Kontrolü, Elektrik Sistemleri ve Görsel Yardımcılar, SMS ve Eğitim başlıkları altında tüm standartların uygunluğunun denetlenmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir. Buna ilaveten risk tabanlı denetim programı ve planlaması hakkında katılımcılar bilgilendirilmiştir. 2015-2017 yılları arasında icra edilen denetimlerde tespit edilen bulguların analizi katılımcılarla paylaşılmış, en çok tespit edilen bulgulara dikkat çekilmiştir. Öte yandan denetimlerde sürekli yaşanan problemler katılımcılarla istişare edilerek söz konusu problemlerin giderilmesine yönelik tavsiyeler ifade edilmiştir. **(EK-1)** SHGM'den Önder TÜRKER sunumda belirtilen bulgu sayılarının yerine kapatılmayan bulgu sayılarının grafiksel olarak verilmesinin daha uygun olacağını belirtmiştir.

DHMİ Genel Müdürlüğü adına söz alan Aliye GÜRARSLAN tasarım kaynaklı bulguların AYGM projelerinden kaynaklı olduğunu belirterek, SHGM'nin AYGM'nin hazırladığı projelere müdahil olması gerektiğini ifade etmiş ve SHGM'den Önder TÜRKER ise mevzuatlar gereği AYGM'nin hazırlanan projelere ilişkin SHGM'nin görüşünün alınması gerektiğini ifade etmiştir. Konuyla ilgili DHMİ Genel Müdürlüğü adına söz alan Şenol KARAŞAHİN, AYGM ihale mevzuatlarının revize edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Ayrıca AYGM adına söz alan Aşkın OZAN, işletmeye açılan yeni havalimanlarının, SHY-14A'da belirtildiği üzere sertifika şartı aranmaksızın en fazla 6 ay işletilebilmesi hususunun revize edilerek söz konusu sürenin uzatılması gerektiğini ifade etmiştir.

DHMİ Genel Müdürlüğü adına söz alan Aliye GÜRARSLAN denetimlerde tespit edilen bulguların giderilmesine yönelik belirlenen sürelerde esnek davranılması gerektiğini belirtmiş ve buna karşılık SHGM'den Önder TÜRKER yatırım gerektiren bulguların giderilmesine yönelik farklı bir

değerlendirme yapılabileceğini ifade etmiştir. **(Karar-1)**

DHMİ Genel Müdürlüğü adına söz alan Ahmet Şahin ÖZTOP, şerit saha üzerinde tesis edilen cihaz ve teçhizatlar da kırılabilirlik standartları belirlenerek yanlış değerlendirmelerin önüne geçilmesi gerektiğini belirtmiş, SHGM'den Önder TÜRKER, TSE vb. kurumlardan tesis edilen cihaz ve teçhizatların kırılabilir olduğuna dair belge istenebileceğini önermiştir. Aynı konuda DHMİ Genel Müdürlüğü'nden Mustafa Kemal ÖZEROĞLU yurtdışından alınan cihaz ve teçhizatlarla ilgili olarak tedarikçi firmadan alınabilecek bir belgenin de kanıtlayıcı olabileceğini belirtmiştir. SHGM'den Önder TÜRKER, konuyla alakalı bir alt çalışma grubu oluşturularak kapsamlı bir çalışmanın yapılmasının faydalı olacağını ifade etmiştir.

DHMİ Genel Müdürlüğü'nden Fatma TOPTAŞ işletmeler tarafından icra edilen örnek çalışmaların (tatbikat vb.) HAVEM toplantılarında sunumunun yapılabileceği,

4. Mevzuat Faaliyetleri

4.1 SHGM'den Önder TÜRKER havaalanlarının sertifikalandırılmasına yönelik bir sunum gerçekleştirmiştir. Havaalanı sertifikasının bir parçası olan havaalanı planlarının önemine vurgu yapılmış, işletmelerce hazırlanan havaalanı planlarındaki eksiklikler ve gerekliliklerle ilgili katılımcılar bilgilendirilmiştir. Havaalanlarında zaruri hallerden dolayı sağlanamayan standartlarla alakalı risk analizlerinin yapılarak emniyeti artırıcı tedbirlerin alınması gerektiği ifade edilmiştir. **(EK-2)**

DHMİ Genel Müdürlüğü adına söz alan Aliye GÜRARSLAN ve Hakan ÇÖL, personel gerekliliklerin sağlanmasına yönelik yapılması gereken istihdamın zorluklarını ifade ederek, konunun değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

4.2 SHGM'den Mert ERİÇ, ICAO Annex 14 Cilt 1 ve Havaalanı Emniyet Standartları Talimatı'nda (SHT-HES) yapılan değişiklikler hakkında bir sunum gerçekleştirmiştir. Söz konusu Talimat'a ilave edilen ve değişen hususlar hakkında işletmeciler bilgilendirilmiştir. **(EK-3)**

4.3 SHGM'den Ozan DURGUN, Havaalanları ve Çevresinde Yapılacak Havacılık Çalışması ve Gölgeleme Talimatı (SHT-HÇG) revizyon taslağı hakkında bir sunum gerçekleştirmiştir. Yapılan sunumda, havacılık çalışması yapılması adına SHGM tarafından yetkilendirilecek uzman kuruluşların ve Genel Müdürlüğün görev alanına giren konularda yayımlanan düzenlemeler çerçevesinde teknik, sertifikasyon ve uzmanlık gerektiren çalışmaları yapmaya Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş teknik gözetim, sertifikasyon ve müşavirlik kuruluşlarının gereklilikleri hakkında katılımcılar bilgilendirilmiştir. Ayrıca söz konusu Talimat'ta belirtilen Gölgeleme Çalışması hakkında yapılan değişiklikler işletmecilere aktarılmıştır. Yapılacak havacılık çalışmalarının usulleri ve hangi durumlarda yapılabileceği anlatılmış, havacılık çalışmasının süreci hakkında bilgilendirme yapılmıştır. **(EK-4)**

DHMİ Genel Müdürlüğü adına söz alan Mustafa Kemal ÖZEROĞLU doğal mania tanımının tekrar yapılması ve yapılacak havacılık çalışmaları için havayolu şirketlerinin de görüşlerinin alınması gerektiğini ifade etmiştir. SHGM'den Önder TÜRKER havacılık çalışmaları sonucunda hazırlanan raporlarla ilgili, kuruluşların görüşü alındıktan sonra onaylandığını belirterek, gerek görülmesi halinde havayolu şirketlerinin görüşlerinin alınması hususunun ilgili kuruluşlarca istenebileceğini ifade etmiştir.

4.4 SHGM'den Sefa KARTAL; Havaalanı Elektrik Sistemlerinin Tasarımına İlişkin Talimat (SHT-ELEKTRİK) hakkında bir sunum yaparak ve söz konusu Talimat'ın revizyonu ile alakalı bilgilendirme gerçekleştirmiştir. ICAO tarafından DOC 9157 Part 5 Elektrik Sistemleri adlı dokümanın revizyonu hakkında katılımcılar bilgilendirilmiş, Aralık 2017'de yayımlanması muhtemel Talimat revizyonu kapsamında uygulanacak yeni standartlar işletmecilere aktarılmıştır. **(EK-5)**

SHGM'den Sefa KARTAL ve Ertuğrul AKÖZ güç kaynakları, aydınlatma armatürleri ve aydınlatma devrelerinde yaşanan arızalara değinmiş, sürekli arızalarla alakalı kapsamlı bir kök neden analizlerinin yapılarak problemlerle ilgili kalıcı çözümlerin üretilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

DHMİ Genel Müdürlüğü adına söz alan Şenol KARAŞAHİN, farklı iklim koşullarında kullanılan aynı teknolojilerin sık arızalara sebep olduğunu, iklim koşuluna göre teknoloji tercihi yapılmasının faydalı olacağını belirterek, yeni tesis edilecek havalimanlarındaki aydınlatma devre tasarımında galeri sistemi tercih edilmesinin sık yaşanan devre arızalarının önüne geçerek, arıza müdahale süresini kısaltabileceğini ifade etmiştir.

DHMİ Genel Müdürlüğü'nden Aliye GÜRARSLAN ve Mustafa Kemal ÖZEROĞLU, sivil-askeri ortak kullanılan havaalanlarında, havaalanı elektrik bakımlarıyla alakalı imzalanan protokollerden kaynaklı

bakım problemlerini belirtmiş, SHGM'den Önder TÜRKER konunun ivedilikle çözümüne yönelik çalışmaların DHMİ Genel Müdürlüğüne başlatılması, çözüme kavuşturulamayan hususların Milli Savunma Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulmak üzere SHGM'ye bildirilmesi gerektiğini ifade etmiştir (**Karar-2**). Elektrik bakımları hakkında söz alan DHMİ Genel Müdürlüğü'nden Şenol KARAŞAHİN, bakım ve kontrollerin birbirinden ayrılarak, yapılan bakımların kurum içerisinden ayrı bir birim tarafından kontrolünün yapılmasının faydalı olacağını belirtmiş ve öneri katılımcılar tarafından makul karşılanmıştır (**Karar-3**). Fotometrik ölçümlerle ilgili önleyici ve iyileştirici çalışmaların ne şekilde yapıldığının bakım çizelgesinde belirtilmesi ve fotometrik ölçüm sonuçlarının değerlendirilmesinde, yapılan bakım ve iyileştirmelerin dikkatte alınması gerektiğini ifade etmiştir. DHMİ Genel Müdürlüğü'nden Şenol KARAŞAHİN personel görev kaynak analizinin işletme biriminin tüm unsurları için yapılmasının gerekli olduğunu belirtmiş ve gerekli düzenlemenin yapılması kararı alınmıştır (**Karar-4**).

4.5 SHGM'den Ertuğrul AKÖZ Apron İşaretlemeleri Talimatı (SHT-APRON) revizyonu hakkında bir sunum gerçekleştirerek, mevcut Talimatta değişikliğe uğrayan hususlar hakkında bilgilendirme yapmıştır. Apron işaretlemeleriyle alakalı farklı uygulamalar örneklerle açıklanmıştır. (**EK-6**) SHGM'den Önder TÜRKER, genel havacılık apronlarında uçak park pozisyonu işaretlemesi için standart bir uygulama dışında işaretleme yapılması durumunda, yapılan işaretlemelerle alakalı prosedür hazırlanarak Havaalanı El Kitabı'nda yer alması ve zorunlu işaretlemelerle ilgili havaalanı türüne bağlı olarak hangi işaretlemenin zorunlu olduğuna dair bir kılavuz materyalin hazırlanması gerektiğini ifade etmiştir (**Karar-5**).

4.6 SHGM'den Recep USLU, eğitim alt çalışma grubunun gerçekleştirdiği toplantılarda ele alınan ve temel sorunların başında gelen eğitim faaliyetlerine ilişkin bir sunum gerçekleştirilmiştir (**EK-7**). Söz konusu sunum ile SHT-EĞİTİM/HAD Talimatı revizyonuna ilişkin olarak Eğitim Alt Çalışma Grubu üyeleriyle gerçekleştirilen toplantılar neticesinde mutabık kalınan maddelere ilişkin bilgi aktarılmıştır. Bahse konu Talimat revizyon çalışmalarına ilişkin olarak, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nden Aliye GÜRARSLAN, H.Hakan KARAKUŞ ve Ahmet Şahin ÖZTOP, Anadolu Üniversitesinden Okan ŞÖLENTAŞ, Hezarfen Havaalanından Ahmet TEZMAN söz alarak Talimat hükümlerine ilişkin görüş ve düşüncelerini paylaşmıştır. DHMİ Genel Müdürlüğü'nden H.Hakan KARAKUŞ mevcutta eğitim almış olan personelin yapılacak değişikliklerden muaf olması gerektiğini ifade etmiş ve konunun eğitim alt çalışma grubunda değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda söz konusu görüş ve düşünceler toplantıda tartışılarak değerlendirilmiş ve yakın bir zaman içerisinde sektöründe görüşlerine açılması planlanan SHT-EĞİTİM/HAD Talimatın revizyonunda değerlendirilmesi yönünde görüş birliğine varılmıştır (**Karar-6**).

DHMİ Genel Müdürlüğü'nden Fatma TOPTAŞ, HAVEM çalışma grubu altında oluşturulan alt çalışma gruplarına, özellikle SMS ve Eğitim için oluşturulan alt çalışma gruplarına konusunda uzman personellerin de katılımının faydalı olacağını ifade etmiştir.

4.8.1 SHGM'den Ertuğrul AKÖZ, görsel yardımcıları alt çalışma grubu faaliyetleri hakkında bilgilendirme yaparak alt çalışma grubu faaliyetlerinin devam edeceğini ifade etmiştir. SHGM'den Önder TÜRKER, işletmecilerin havaalanlarında yapacağı her türlü işaretleme, ışıklandırma, levha vb. çalışmalarla ilgili proje aşamasında bir plan hazırlanarak SHGM'ye gönderilerek değerlendirmeye sunulması gerektiğini belirtmiş ve katılımcılarla birlikte konuyla ilgili uygulamanın icra edilebileceği kararlaştırılmıştır (**Karar-7**).

4.8.2 SHGM'den Recep USLU, eğitim alt çalışma grubu faaliyetleri hakkında bilgilendirme yaparak alt çalışma grubu faaliyetlerinin devam edeceğini ifade etmiştir. Yapılan istişarelerde SHT-Eğitim/HAD Talimatı Ek-3'ünde güncelleme yapılması kararlaştırılmıştır (**Karar-8**).

4.8.3 SHGM'den M.Okan DOĞAN, SMS alt çalışma grubu faaliyetleri hakkında bilgilendirme yaparak alt çalışma grubu faaliyetlerinin devam edeceğini ifade etmiştir.

4.8.4 SHGM'den Sefa KARTAL, elektrik sistemleri alt çalışma grubu faaliyetleri hakkında bilgilendirme yaparak alt çalışma grubu faaliyetlerinin devam edeceğini ifade etmiştir.

4.8.5.1 SHGM'den Mert ERİÇ, pist emniyet ekiplerinin oluşturulmasına yönelik bir sunum gerçekleştirmiş ve müteakip süreçte oluşturulması planlanan pist emniyet ekipleri alt çalışma grubu hakkında katılımcıları bilgilendirmiştir **(EK-8)**. İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş. adına Ayhan DEMİR, yeni havalimanı için oluşturulan pist emniyet ekiplerine ilişkin bir sunum yaparak katılımcıları bilgilendirmiştir **(EK-9)**.

4.8.5.2 Toplantı süresince yapılan tartışmalar, istişareler ve katılımcıların talepleri doğrultusunda:

- 1) Kırılabilirlik Alt Çalışma Grubu **(Karar-9)**
- 2) Küçük Havaalanları Alt Çalışma Grubu **(Karar-10)**

olarak iki yeni alt çalışma grupları oluşturulması kararlaştırılmıştır.

5. SMS Faaliyetleri

5.1 SHGM'den M.Okan DOĞAN Emniyet Performans Göstergeleri (SPI)'ne ve Kabul Edilebilir Emniyet Seviyeleri (ALoS)'ne ilişkin bir sunum gerçekleştirmiş **(EK-10)**. Konuyla alakalı mevcut durum hakkında katılımcılar bilgilendirilmiştir.

DHMİ Genel Müdürlüğü'nden Fatma TOPTAŞ tehlike raporlaması ve adil kültür konularında neler yapılabileceği üzerine çalışma yapılması, konuyla ilgili uluslararası dokümanlardan faydalanılması, ALOS Seviyeleri ile ilgili oluşturulan tabloda sonuç odaklı değil süreç odaklı düşünülmesi,kuş çarpması kaynaklı olaylardan çok sürecin izlenmesi, bu konunun alt çalışma gruplarında detaylıca değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Toplantıda yapılan değerlendirmelerde ve son şekli Ocak ayında düzenlenecek SMS-AÇG toplantısında ALoS SPI konularıyla alakalı olarak aşağıdaki hususlar öne çıkmıştır:

1. Genel Müdürlüğümüzün önerisiyle, her havaalanının kendi özgün koşullarına yönelik SPI parametrelerinin oluşturulması.
2. DHMİ, Eskişehir Hasan Polatkan ve HEAŞ temsilcilerinin önerisiyle, sürekli sıfır çıkan SPI parametrelerine ilişkin çalışmalar yapıp, gerekirse söz konusu parametrelerin çıkarılması.
3. DHMİ'nin önerisiyle, ALoS SPI Tablosuna SHT-ADP paralelinde pist eşliğinden 1000 metrelik alana yönelik bir parametre eklenmesi.
4. Genel Müdürlüğümüzün önerisiyle, ALoS SPI Tablosuna THK tarafından işletilen havaalanlarının (Aydın Çıldır, Efes, Sivrihisar) da eklenmesi.
5. Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanının önerisiyle, ALoS SPI Tablosundaki verilerde uçak trafiğinin de açıkça belirtilerek her parametrenin daha etkin olarak ortaya konulması.
6. Genel Müdürlüğümüze sunulan verilerin doğruluğu hususunda çalışmaların yapılması.
7. HEAŞ temsilcilerinin önerisiyle, yeni SPI parametrelerinin belirlenmesi.
8. Genel Müdürlüğümüzün önerisiyle ALoS SPI Tablosundaki parametrelere yönelik bir rehber kılavuz hazırlanıp, her parametreden her işletmenin aynı şeyi anlamasına ilişkin çalışmaların yapılması. **(Karar-11)**

6. Eğitim Faaliyetleri

Eğitim faaliyetlerinin durumu hakkında işletme temsilcilerinden bilgi talep edilmiştir. İşletme temsilcileri işletmelerindeki mevcut eğitim faaliyetleri hakkında katılımcıları bilgilendirmiş, DHMİ Genel Müdürlüğü adına Ahmet Şahin ÖZTOP eğitim faaliyetleri hakkında bir sunum gerçekleştirmiştir. (EK-11)

7. Gündem Dışı Diğer Konular

Gündem dışı bir konu bulunmamaktadır.

8. Kapanış:

Toplantı Başkanı tarafından tüm katılımcılara katkılarından dolayı teşekkür edilmiş ve toplantı 17:30'de sona ermiştir.

Bir sonraki toplantı yeri ve zamanı:

2018 yılı içerisinde icra edilecek ilk toplantının, SHGM tarafından üyelere daha sonra bildirilecek yer ve zamanda gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Hazırlayan	Sefa KARTAL	Tarih	10.11.2017
Kontrol Eden	Önder TÜRKER		

EK: Havaalanı emniyeti çalışma grubu karar takip çizelgesi